

507. urodziny województwa podlaskiego

W sobotę (29.08) mija 507. rocznica urodzin województwa podlaskiego. Datę 29 sierpnia 1513 roku w porozumieniu z historykami regionu, władze Podlaskiego przyjęły jako datę obchodów urodzin naszego regionu na pamiątkę powołania przez króla Polski Zygmunta Starego pierwszego wojewody podlaskiego – Iwana Sapiehy.

U zarania istnienia państwa polskiego obszar dzisiejszego województwa podlaskiego był typową krainą graniczną, na terenie której następowało przenikanie i ścieranie się wpływów polskich (mazowieckich), ruskich, jaćwieskich i krzyżackich, a później także litewskich.

Największym okresem rozkwitu regionu był wiek XVI. W wyniku intensywnego osadnictwa prawa miejskie pod koniec XV wieku uzyskały takie ośrodki jak: Łomża, Tykocin, Nowogród, Radziłów, Ciechanowiec, Zambrów, Wąsosz, Kolno, Bielsk Podlaski, Mielnik, Drohiczyn i Brańsk (niektóre z nich de facto już wcześniej były ośrodkami typu miejskiego). Część z tych miast stanie się ważnymi ośrodkami kultury i oświaty. W XVI wieku dzięki olbrzymiej kolonizacji litewskich puszczy powstało około 40 proc. nowych lokacji, głównie miast królewskich (Milejczyce, Berżniki, Kleszczele, Knyszyn, Narew, Kuźnica, Nowy Dwór, Krynki, Jałówka, Wasilków, Augustów, Lipsk, Filipów, Przerośl, Wiżajny) oraz prywatnych miast magnackich (Choroszcz, Siemiatycze, Goniadz, Boćki, Gródek, Zabłudów, Sidra, Rajgród, Raczki, Sejny, Bakalarzewo, Grajewo). Odbiło się to korzystnie także w rozwoju życia duchowego, podniósł się poziom życia.

Wspomniane ośrodki miejskie do dzisiaj skupiają życie kulturalne oraz duchowe lokalnej społeczności naszego województwa, dzięki czemu pomimo najtrudniejszych okresów naszych dziejach (zaborów, dwóch wojen światowych) udało się przechować nasze tradycyjne wartości.

Cezary Rutkowski

